

דוגמא לבחינה מסכמת בעולם הערבית והאסלאם למגזר היהודי בדגם 019281 מותאמת למיקוד תשפ"א

הוראות לנבחן

1. משך הבחינה: שעתיים (120 דקות).
2. מבנה השאלון:
פרק א': מבוא להכרת האסלאם - בפרק זה ארבע שאלות. עליך לענות על שתי שא' (2*15) - 30 נק'
פרק ב': מדינות האזור - בפרק זה ארבע שאלות. עליך לענות על שתי שאלות. (2*15) - 30 נק'
פרק ג': בפרק זה חמישה מושגים – **עידן האימפריות**. עליך לענות על שתי שאלות (2*10) - 20 נקודות
פרק ד': בפרק זה חמישה מושגים – **סוריה ולבנון אן סעודיה ומדינות המפרץ**.
עליך לענות על שני מושגים (2*10) - 20 נקודות
סה"כ – 100 נקודות
3. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
4. הוראות מיוחדות: (1) הקפד על כתב יד ברור וקריא.
(2) לאחר סיום הבחינה וטרם מסירתה למשגיח, בדוק אותה שנית.
(3) המלצה לחלוקת זמן – שעה וחצי – לפרק הראשון והשני.
חצי שעה – לפרקים השלישי והרביעי.
כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים וכדומה).
רישום טייטות כלשהן על דפים מחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה! רשום "טייטה"
בראש כל עמוד טייטה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

דוגמא לבחינה מסכמת בעולם הערבית והאסלאם למגזר היהודי בדגם 019281 מותאמת למיקוד תשפ"א

השאלות

פרק ראשון: מבוא להכרת האסלאם

ענה על שתיים מן השאלות 1-4 (לכל שאלה 15 נקודות).

1. עיקרי דת האסלאם

"בחדית' אמירות המיוחסות לנביא ולחבריו וידיעות על מעשיהם. כל מסורת פותחת בשושלת מוסרים (אסנאד) שאמורה להיות הערובה (עירבון) לאמיתותה" (מ. לקר, מוחמד והיהודים, עמ' 219).

1. תאר את מנגנון הביקורת של החדית' המופיע בקטע והסבר מדוע יש צורך במנגנון ביקורת לחדית'. הצג את החלוקה של החדית'ים לפי דרגת האמינות שלהם (8 נקודות).
2. ציין את השמות של חמש מצוות האסלאם ותאר בפירוט אודות שתיים מהן (7 נקודות)

2. מחמד וראשית האסלאם – חיי הנביא ומותו

קרא את הקטע שלפניך וענה על השאלות שאחריו:

"מחמד שלח כשישים משפחות מחסידיו לפניו, ולבסוף הצטרף אליהן בעצמו בסתיו אותה שנה. אירוע זה נחשב בעיני המסלמים לשלב מכריע בשליחותו של מחמד. לימים נקבע לוח השנה המסלמי מראשית השנה שבה התרחש אירוע זה". (ערוך מתוך: לואיס, ברנד. המזרח התיכון – אלפיים שנות היסטוריה (ת"א: עם עובד, 1997). עמ' 50).

1. הגדר את האירוע המסופר בקטע. הסבר שני גורמים מרכזיים לאירוע זה (10 נקודות).
2. מיד לאחר מותו של מחמד פרצו מלחמות ה"רדה", שבהן לחם אבו בכר, הח'ליף הראשון, בשבטים ערביים שרצו לפרוש מהאסלאם. הסבר סיבה אחת לניסיון של השבטים לפרוש מהאסלאם. (5 נקודות).

3. עידן האימפריות – מוסד הח'ליפות וח'ליף מדגים

1. הסבר שתי השערות מדוע מחמד לא השאיר צוואה (6 נקודות).
2. תאר דרך אחת למינוי ח'ליף ושניים מתפקידי הח'ליף. הדגם תשובתך על פי הח'ליף לדוגמא שלמדת אודותיו (9 נקודות)

4. התפתחות דת האסלאם – שורשי ההלכה והקוראן

1. הציגו את ארבעת "שורשי ההלכה" (אצול אל-פקה) המוכרים של ההלכה המסלמית. (8 נקודות).
2. הסבר את הכלל הקוראני "אל-נאסח ואל-מנסוח" (הבטל והמבוטל). (7 נקודות).

דוגמא לבחינה מסכמת בעולם הערבית והאסלאם למגזר היהודי בדגם 019281 מותאמת למיקוד תשפ"א

פרק שני: מדינות האזור

ענה על שתיים מן השאלות 5-8 (לכל שאלה 15 נקודות).

5. מצרים – סוגיית הילודה

"בריאיון שהתקיים אמר נשיא מצרים, עבד אלפחח איסי כי "גידול האוכלוסין הוא סוגיה גדולה ואתגר לא פחות מסוכן מהטרור. העוני דוחף בני אדם לקיצוניות". עם זאת, הגנרל לשעבר וממשלתו עושים מעט מאוד כדי לרסן את גידול האוכלוסייה, שאם היא תמשיך לגדול בקצב הנוכחי, היא תמנה 140 מיליון ב-2030." (לקוח מתוך: <https://www.haaretz.co.il/news/world/middle-east/premium-1.4346470>)

א. מהי הסכנה בריבוי המהיר של האוכלוסייה במצרים? (7 נקודות).

ב. הסבר כיצד התמודד הנשיא מובארכ עם סכנה זו? (8 נקודות).

6. איראן – המהפכה האסלאמית וגורמיה

1. תאר שתי סיבות לפרוץ המהפכה האסלאמית באיראן, והסבר שתיים מן ההישגים של מהפכה זו בזמן שלטונו של ח'מיני. (8 נקודות).
2. הסבר מדוע הסכימו כלל הקבוצות באיראן לקבל את מנהיגות ח'מיני בחלק הראשון של המהפכה. הצג, לדעתך, מדוע הסכים ח'מיני לשתף עמם פעולה (7 נק').

7. תורכיה – יחסי חוץ –

1. מהו "משבר קפריסין"? (7 נקודות)
2. הסבר את ההשפעה של משבר זה על יחסיה של תורכיה עם ארה"ב (3 נק').
3. הסבר את התגובה של תורכיה על כיבוש עיראק את כווית (5 נקודות).

8. תורכיה – אתא-תורכ –

1. לדעת מצטפא כמאל, מה הייתה הסיבה לנחשלות של תושבי תורכיה? (2 נק').
2. ציין והסבר שלוש מהרפורמות של מצטפא כמאל שנועדו לקדם את תושבי תורכיה. אין להשתמש ברפורמה המוצגת בסעיף ג' (8 נקודות)
3. האם הרפורמה של ביטול הח'ליפות ע"י אתא-תורכ הייתה מוסרית בעיניך? נמק את תשובתך. (5 נקודות).

דוגמא לבחינה מסכמת בעולם הערבית והאסלאם למגזר היהודי בדגם 019281 מותאמת למיקוד תשפ"א

המושגים

פרק שלישי: עידן האימפריות - מושגים (20 נקודות)

כתוב על שניים מן המושגים 9-13 (לכל מושג – 10 נק').

- 9. אמצאר
- 10. ברמכים
- 11. מעתזלה ומחנה
- 12. אל-בריד ואל-אחבאר
- 13. ממלוכים

פרק רביעי: מדינות האזור – מושגים (20 נקודות)

בחר באחד משני הנושאים שלפניך, וכתוב על שניים מן המושגים בנושא שבחרת (אין לענות על מושגים משני הנושאים) – לכל מושג – 10 נקודות.

נושא א': סוריה ולבנון

- 14. בשאר אל-אסד
- 15. מפלגת הבעת'
- 16. הסכם טאיף
- 17. מלחמת לבנון השנייה
- 18. הפלסטינים בלבנון

נושא ב': ירדן, ערב הסעודית ומדינות המפרץ (לא לענות!!!)

- 19. השושלת ההאשמית
- 20. משבר הנפט 1974
- 21. איחוד האמירויות הערביות
- 22. והאבים
- 23. "האיום השיעי"

בהצלחה!